

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadst. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, prva etaža. Telefon št. 303. — SMS postorodkovni zvezni števil. št. 781.

Na naročila kasa dostavlja se ob nakaz. — Robopisni se ne vračajo.

Poštnina plačana v gotovini Cena današnje številke Din 1—

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razen nedelje in praznikov, ob 18. uri z določeno naslednjega dne tar stane mesečno po pošti D 10—, na izposoditev D 10—, dostavljen na domu D 11—, na izposoditev D 10— invari po dogovoru.

Naročila se pošiljajo "TABOR" MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Leto: VIII.

Maribor, nedelja 3. aprila 1927.

Številka: 75.

Za sestavo nove vlade

Pogajanja med radikali, radičevci in demokrati.

Beograd, 2. aprila.

Snoči so imele razne politične skupine seje, na katerih se je razpravljalo o političnem položaju. V radikalnem klubu je bil sprejet sklep, s katerim zahteva večina poslancev, da vlada ne pristopi poprej k eventualnim pogajanjem za sestavo nove vlade, dokler na to ne pristane radikalski klub.

Posvetovanja o sestavi nove vlade so se nadaljevala v Beogradu in Zagrebu. St. Radičev se pogaja v Zagrebu posl. Dimitrijevič, dočim se v Beogradu pogajata Pavle Radič in zunanji minist. dr. Ninko Perić.

V političnih krogih je razgovor med Davidovičem in Trifkovičem izzval veliko pozornost, ker ga je smatrati za resen poizkus zblizanja med radikali in demokrati. V demokratskih krogih si še demokratsko, na jasnem, kako stališče bo stranka zavzela pri sestavi nove vlade.

Spori v radikalnem klubu

Beograd, 2. aprila.

Nasprotstva v radikalnem klubu se vključno prizadevanjem voditeljev posameznih skupin niso polegla, tako da leži težišče notranjepolitičnega položaja v radikalnem klubu. Boj med Uzunovičevimi in Pašičevimi skupinami ne kaže trenutno nikakih tendenc pomirjenja. Uzunovič je skušal tekom včerajšnjega dne pripraviti v klubu ugodna tla za odobritev posebne od Maksimoviča, Uzunoviča in Erskiča sestavljene zaupnice. Računalo se je, da bo spomenico podpisalo okrog 100 oseb, dočim jo je podpisalo samo 54 poslancev, nakar je bilo nadaljnje zbiranje podpisov ukinjeno.

Dnevna kronika

SLS in napredek našega kmetijstva. V zvezi z upokojitvijo g. vinarskega ravnatelja Antona Puklavca, strokovnega referenta za vinogradništvo pri mariborskem Velikem županu, ne bo odveč, ako si nekoliko ogledamo hvalisane klerikalne stranke o njenih skrbih za razvoj in napredek našega kmetijstva ter tudi njene tozadevne obljube izza časov, ko SLS še ni bila na vladi, ampak je v opoziciji vpila in kričala, kaj vse bi se moralo za našega kmeta storiti in kakšne grehe so v tem pogledu si nakorale prejšnje vlade. Z novim finančnim zakonom oziroma proračunom je v celi državi reduciranih 434 kmetijskih strokovnjakov. Ako pomislimo, da je številno kmetijskih strokovnjakov, kateri so imeli nalogo širiti kmetijski pouk ter našega kmetovalca usposabljanja za čim razumnejše in plodonosnejše obratovanje na svoji grudi, bilo že dosedaj nezadostno in da smo to pomanjkanje čutili tudi pri nas v Sloveniji, se mora vsak prijatelj našega kmetijskega ljudstva zahtevati, ako vzame v roko novi proračun kmetijskega ministrstva, ki je bil izglasovan od radikalov in naših klerikalcev. Tista stranka, kateri je preje neprestano vpila, da se ne sme štediti tam, kjer so na kocki gospodarski interesi našega kmetijstva in kjer gre za pospeševanje našega kmečkega gospodarstva, tista stranka je hladnokrvno glasovala za proračun, kateri težko škoduje razvoj našega kmetijstva. Kako bodo sprejeli to postopanje SLS in njenih zastopnikov v Beogradu kmetički volilci, kateri so v ogromni množini dali tej stranki svoje glasove, je njihova stvar. Ako bodo to zaupnico, katero so jim dali njihovi zastopniki, mirno in ponižno vtaknili v žep, nimajo samoobsebi umevno pravice kogarkoli drugega klicati na odgovornost, ako se bo pokazalo, da bo naše kmetijstvo v določbah novega državn. proračuna v tej in tudi v mnogih drugih točkah težko prizadeto. Krivda pada na nje same!

O »uspešnih pogajanjih« dr. Leskovarja in dr. Natlačena, ki sta jih oba predsednika oblastnih odborov vodila v Beogradu radi prepustitve bivše deželne imovine štajerske in kranjske dežele obem pravnim naslednicam, mariborski in ljubljanski oblasti, se je razpisal te dni ljubljanski »Slovenec« in je v nebesa povzdigoval njih zaslugo, da sta od državne oblasti izposlovala, da prenesi oblastim bivšo deželno imovino. Predvsem je treba ugotoviti, da ne gre tu za nikake zasluge, ampak za najprimitivnejšo dolžnost obel danes najvišjih predstavnikov slovenskih oblasti. Naša javnost podprta z določbami senžermenske mirovne pogodbe, katera je izrečno določila, da preide premoženje bivših avstrijskih dežel, ki so pripadle Jugoslaviji, v last njihovim pravnim naslednicam. S tega stališča je bila zlasti naša napredna javnost vedno odločna nasprotnica tega, da je bivša klerikalna deželna vlada ljubljanska poleg naših deželnih doklad izročila v državno upravo tudi naša zdravilišča, bolnice itd., ki so bile poprej last štajerske dežele. Iz vsega tega je razvidno, da ne gre tu za nikakšno zaslugo niti dr. Leskovarja niti dr. Natlačena, ampak za proketo dolžnost, da sta vsaj deloma popravila škodo, katero nam je napravila došedanja politika klerikalne stranke.

III. književna tombola Jugoslov. Matice. S številkami: 24, 7, 43, 33, 34, 68, 21, 6, 53, 51, 48, 49 in 72 ki so bile izžrebane v času od 4. do 25. marca, so bile zadete vse ambe, terne in kvaterni. Dobitki ambe in terne so se vsem, ki so zadeli, že razposlali, kvaterni pa se razpošiljajo te dni. V petek 1. aprila so bile na novo izžrebane sledeče številke: 81, 31, 12, 75, 14, 25, 46 in 82 in s temi se je pričela igra za činkvino. — Kdor je torej zadel s temi in prejšnjimi številkami činkvino (pet števil v eni vrsti), naj pošlje svojo tablico na naslov Jugoslovanske Matice, Šelenburgova ul. 7 II. Prihodnje žrebanje se vrši 8. tm.

Velikonočne razglednice družbe sv. Cirila in Metoda so izšle ravnokar in se dobe v pisarni CM v Narodnem domu v Ljubljani. Razglednice je izvršil domač umetnik. Komad stane 1 Din. — Eno razglednico nas spominja na največje veselje otrok o Velikonoči, druga nam kaže tragedijo naših zaslužjenih bratov. Rodoljubi! ko boste voščili svojim dragim praznike, sezite po teh razglednicah in pokažite, da vam je domoljubje nad vse ne le v besedi, temveč tudi v dejanju. Naši narodni trgovci naj se pravočasno založe z CM razglednicami. Na občinstvo apeliramo, da zahteva povsod le naše narodne razglednice.

Zaposlitve inozemskih delavcev v Turčiji. Po poročilu zunanjega ministrstva postaja zaposlitve inozemskih delavcev v Turčiji v vsakim dnem težja, ker je splošno stremljenje, da se trgovino in industrijo nacionalizira in da se mora pri tem zaposliti v prvi vrsti samo domače delavne sile. Ker ni v Turčiji kvalificiranih delavcev, obstoji še možnost zaposlitve inozemskih kvalificiranih moči, vendar je neobhodno potrebno, da si vsakdo že prej s pogodbo zagotovi zaposlitev, ker bi sicer mogel doživeti največje neprijetnosti.

VIII. vzorčni semenj v Milanu se vrši od 12. do 27. aprila t. l. Italijanska vlada je pooblastila svoje konzule v inozemstvu, da dovolijo posestnikom velesejma potna viza proti polovični taksi.

BORZA

CURIH, 2. aprila. Izv. Sklepní tečaj. Beograd 9.13, London 25.2575, Newyork 5.1990, Pariz 20.37, Bruselj 72.26, Milan 24.53, Madrid 93.40, Kodanj 138.65, Amsterdam 208, Berlin 123.30 Dunaj 73.10, Praga 15.39, Bukarešta 3.25, Budimpešta 90.75.

Ne zamudite!

Sijajno!
Maneuer ljubezni

(Feldherrnhügel)

Roda Roda, Harry Liedtke do nedelje,

V pondeljek krasna zabava:

563 **Pet dni v Parizu.**

Mariborske vesti

Maribor, 2. aprila.

Protestni shod mariborskih železničarjev proti redukcijam mezd in železniškega osebja

Snoči se je vršil v Götzovi dvorani izredno dobro obiskan protestni shod, ki ga je sklicala Zveza železničarjev v Ljubljani, v svrhu protesta proti nečuvnenim nameram sedanje vlade, ki jih je smatrati za atentat ne le na naše železničarje temveč za udar proti celotnemu že itak zavoženemu gospodarstvu.

Nastopilo je več govornikov: gg. Barhun, Stanko, Meglič in Eržen, ki so ostro obsodili sedanjo prometno politiko. Proračun prometnega ministrstva je finančni odbor znižal za polovico, kar je posebno zadelo ljubljansko direkccijo, kateri primanjkuje pri došedanjem stanju osebja in pri sedanji višini mezd okrog 35 milijonov Din. Znižanje proračuna bo imelo katastrofalne posledice. Trpel bo promet, brezposelnost in beda bosta narastla, varnost potnikov bo ogrožena, najbolj pa bo prizadeto naše gospodarstvo.

Shoda so se udeležili tudi železničarji iz Ptuja in Ormoža, kjer je uprava reducirala celo uslužbenca s 13 službenimi leti.

Shod je potekel mirno in bil ob 9. uri zaključen.

M v znanje raznim, v svobodni domovini dobro situiranim in obogatelim ljudem. Pod tem naslovom je izšla v »Taboru« notica, kjer se ostro kritizira postopanje nekaterih ljudi, ki bogatelizirajo v času najbrezobzirnejšega fašistovskega nasilja nad našim narodom v Primorju, nesebično delo Jugosl. Matice s tem, da ne marajo prispevati niti najmanjšega zneska in so tudi vrnili doposlano jim revijo Matice »Mariborski klopoteč«. Resnici na ljubo pa moramo konstatirati, da ni bila in tudi ne more biti ta notica niti najmanj mišljena na naslov mariborskih trgovcev, odvetnikov, zdravnikov itd. Nasprotno je treba povdariti, da se morda v nobenem mestu Jugoslavije ne odziviljejo ravno imenovani stanovi tako požrtvovalno, kakor se mariborski. Tudi niso mišljeni pri tem oni narodni ljudje izven Maribora, ki jih slovenska javnost pozna kot iskrene in požrtvovalne. Če tudi je kdo od teh vrnil revijo, nič zato, je pač znamenje, da ne more. Notica je izšla iz peresa narodnega trpina, ki ga je brutalnost fašistovstva poglala iz rodne grude. Naj se tedaj ne čudi, ako je spregovorilo srce britke besede na naslov onih, ki bi lahko, pa počejo. Pa ne samo to, ki tudi pokažejo, da so nasprotniki velikega in nesebičnega dela Matice, ki je danes edina zaščitnica zaslužjenega naroda. To v blagohotno pojasnilo vsem onim, ki niso in ne smejo biti prizadeti.

Odborniki Gospodarskega in pol. društva za I. in IV. okraj se opozarjajo, da se vrši v pondeljek, dne 4. aprila 1927 občni zbor srezke organizacije za mesto Maribor in da odpade zato odborova seja. Prihodnja seja se vrši drugi pondeljek. Prosimo polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

M Te dni je bil vpokojen inšpektor finančne kontrole g. Miro Ribarič. Z njim odhaja v pokoj ne samo izvrstno kvalificiran uradnik, kateremu bo težko dobiti pravega naslednika, temveč tudi eden redkih idealistov, ki so še pod staro Avstrijo neustrašeno in dosledno kazali svoje narodno prepričanje ter pripravljali pot svobodni Jugoslaviji. Značajnemu možu, iskrenemu tovarišu iz nek-

danje slavne tržaške orglarske družine želimo, da bi v svojem tuskulu, v svoji gorici še dolgo užival zasluženi pokoj.

Akademija ženskega učiteljišča. Gojenke državnega ženskega učiteljišča v Mariboru prirede dne 6. aprila 1927 ob 20. uri v veliki kazinski dvorani akademijo pod vodstvom prof. Ervine Ropasove. Spored: 1. Lj. Poljanec: »Orač na Topoli«, deklamuje Milena Kurbusova. 2. Herm. O. Dev: Srbska narodna »Tamo daleko«. 3. E. Ropas: »Ptičice vprašam vas«. 4. V. Mirk: »Na trgu«, četverglasni ženski zbor. 5. Jos. Suk: Ciklus »Pomlad« (Pomlad, Veterček, Pričakovanje, Hrepenenje) Igra na klavirju prof. M. Finžgarjeva. 6. Strnad Cizerljeva: »Rojenici ob prvi slovanski zibki«, deklamuje Krista Jančarjeva. 7. a) Pavčič: »Ženica«. b) Čajkovsky: »Zapoji mi pesem, o matje«. c) Dvořak: »Ciganska pesem« št. 7 pole gđc. Zora Ropasova, operna pevka srem'la na klavirju prof. Finžgarjeva. 8. E. Ropas: »Rdeči nageljni«. 9. R. Ropas: »Vasovalec«, mešana zbor.

Oficirski dom v Mariboru priredi v soboto 9. aprila svoj družabni večer v veliki dvorani Kasine, s posebno zabavnim programom, na katerega se pozivajo vsi, ki so sprejeli stalne pozivnice. Začetek točno ob 21. uri. Obлека promenadna. Cenjeni gostje, ki so obiskali zadnji družabni večer, sigurno imajo še dobro v spominu prijetno raspoloženje, ki se je razvilo pri najraznovrstnejših nastopih.

Iz slašičarske stroke. Dne 31. marca 1927 se je vršil sestanek mariborskih slašičarjev, ki so se posvetovali o slašičarski stroki. Razpravljalo se je, kdaj se bo začelo razpečavati slašičarski doled po ulicah. Po daljši debati se je zaključilo, da se začne z razpečevanjem sladoleda po ulicah šele na Veliko noč, ker je sedaj še premrzlo. Nadalje se je zaključilo, da se bo pazilo na one, ki niso slašičarji, pa se pečajo s slašičarstvom in se bo na njih opozorilo javnost. Ta sklep se ni izvršil morda radi tega, da se odpravi konkurenca ampak da se ne ponujajo slašičarski izdelki javnosti posebno otrokom, ki niso izdelani od strokovnega slašičarja. Posledice so, da mladina kupi, kar se ji ponudi na ulici, neozirajoč se na posledice, katere jih zadenejo na zdravju, starše pa na stroških. Zato bo slašičarska zadruga z vso strogostjo gledala na to, da bodo ponujali slašičarske izdelke po ulicah le legalni slašičarji. Vsekega nepoklicanega bo pa naznanila obrtni oblasti. Javnost pa prosimo, da pri tem sodeluje in se izogiblje takih ponudilcev slašičarskih izdelkov, katerih ne ve, ali izhajajo iz slašičarske stroke in če so snažno prirejani in zdravju ne na kvar.

Olepševalno in tujsko prometno društvo za mesto Maribor in okolico ima svoj redni občni zbor v torek dne 5. aprila 1927 v gostilni v Narodnem domu ob 20. uri zvečer z običajnim sporedom. Letos praznuje društvo pešdesetletnico obstoja. — Odbor.

Uradne ure na carinarnici. Od 1. aprila do 30. septembra bo uradovala mariborska glavna carinarnica vsak delavnik od 8. do 12. in od 15. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Skladišča carinarnice bodo pa odprta od 7. do 12. in od pol 15. do pol 19. ure, ob sobotah pa od 7. do 12. in od pol 14 do pol 16. ure.

Lepi dobijki tombole »Dom vbojih«. Ministrstvo Poljoprivrede je dovolilo spremembo prvotnega načrta tombole »Dom vbojih«; namesto 15.000 srečk po Din 5.00 je dovoljeno 25.000 srečk po Din 2.50. Glavni dobijki za tombole določeni na velikonočni pondeljek so že preskrbljeni. Kot prvi glavni dobitek lična oprema za spalnico je dobavila znana tvrdka Šerec in drug. Srečke so na razpolago v vseh trafikah in v zadržni pisarni »Možmir«, Koroška c. 10 I.

Društvo jugosl. državnih uslužbencev in upokojenecv v Mariboru ima svoj redni občni zbor v pondeljek dne 4. aprila ob 18 $\frac{1}{2}$ uri v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru z običajnim dnevnim redom in spremembo pravil. Po

Najbolj preizkušene recepte pošlje na željo brezplačno in poštne prosto

Dr. Oetker, d. z. o. z., Maribor

Končanem občnem zboru se vrši v istem lokalu z istim dnevnim redom občni zbor »Samopomoči« Jugosl. državnih uslužbencev in upokojenecv r. p. b. v Mariboru.

m Esperantskega društva v Mariboru redni občni zbor bo v torek, 5. aprila 1927 ob 20. uri v posebni sobi hotela Halbwild, Jurčičeva ulica. Glavna točka sporeda je poročilo odbora o delovanju v preteklem letu. Prijatelji esperantskega pokreta dobrodošli.

m Streljaška družina Maribor poziva svoje članstvo na sobno streljanje, ki se vrši v nedeljo dne 3. aprila 1927 v Meljski vojašnici. Začetek ob 9. uri popoldne.

m Gostilna Alojz in Jospina Schrei. V nedeljo 3. aprila 1927, ob 3. uri pop. domače klobase, jetrne, krvave in pečene. Za obilen obisk se priporočata gostilničar in gostilničarka. 557

Senzacija! Atraktivna! KABARET EVROPA.

Od 16. do 16. aprila izredno zanimiv velikončni program. Akrobatske atrakcije Edisona in njegovega sina, ki sta bila na našem kraljevem dvoru odlikovana. Plesni duo krncev Bonny & Tom senzacijska točka. Razen njih nastopata tudi dve plesalki. Posamezne točke spremljata dve godbi, Jazz-band in ruski balalačka orkester. Odmore izpopolnjujejo solospeli in nastopi ruskega zbora. 564

ITO-pasta za zobe je najboljša!

Earle Kiari:

Kako se pride v nebesa

Ta moja pot je bila res zelo zanimiva in čudovita. Sicer pa mislim, da je vsaka pot v nebesa taka. Šli smo po ozki stezi med dvema oblakoma. Bil smo samo štirje: neki bivši minister, neka deklina, pop in jaz.

Pop je vzdihnil:
— Bog da, da bi se naši zame kak kotiček v nebesih!

Bivši minister se je zaničljivo ozrl na popa; deklina je globoko vzdihnila. Jaz sem samo poslušal in sam Bog ve, kako dolgo bi bil še poslušal, da se ni obrnil k meni bivši minister, rekoč:
— Kakšna bolezen je vas pa izvolila pobrati, gospod?

— Mene? Vnetje pljuč. Kljub vsemu prizadevanju zdravnika me je ugonobil.

— Imeli ste srečo, da ste tako malo ležali. Jaz sem umrl nagle smrti — se je jezil bivši minister.

Govorila bi bila o tem še dalje, da misno srečali tisti hip novega tovariša. Prihajal je po zraku na konju, zavil v črn plašč.

Izkazalo se je, da je ženska. Približa lase je nam kot starim znancem in nas iskreno pozdravila. Vsakega je nagovorila po imenu, prijmu in poklicu. Samo mene je nagovorila kratko:

— Kako ti gre, Raymond?

Nisem je mogel spoznati. Ona je nam vsem povedala, kie je nas videla in kdaj smo se poslovili. Naposled je dejala:

— Gospoda moja, jaz sem Smrt!

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 2. aprila ob 20. uri »Učiteljica« ab. A. Kuponi.
Nedelja, 3. aprila ob 20. uri »Madame Butterfly«. Kuponi.
Ponedeljek, 4. aprila. Zaprio.
Torek, 5. aprila ob 20. uri »Madame Butterfly«, ab. C. Kuponi.

Gostovanje g. Skrivaniča v Mariboru. V četrtek, 7. aprila gostuje bivši član mariborske opere g. Ivo Skrivanič v vlogi Des Grieuxa v operi »Manon«.

Nedelja v mariborskem gledališču. To nedeljo, 3. aprila odpade radi koncerta »Drave« popoldanska predstava. Zato pa se ponovi zvečer veliki letošnji operni uspeh, prekrasna Puccinijeva opera »Madame Butterfly« da jo lahko vidiš tudi zunanji gosti, ki pridejo na popoldanski koncert. To je tem lažje, ker traja ta opera samo do malo pred 10.45 uro.

Kultura in umetnost

Ljudska univerza v Mariboru

V ponedeljek 4. aprila ob 8. uri nadaljevanje etičnega cikla. Prof. dr. Dolar predava o zgodovini etičnih struj.

Izlet v Zagreb se vrši dne 23. in 24. aprila. V soboto s predpoldanskim vlakom je odhod iz Maribora, ob 18.30 uri prihod v Zagreb. Zvečer poset opere, najbrže bodo dali prekrasno rusko opero »Carska nevesta« od Rimskega Korzakova. V nedeljo dopoldan poset umetniške galerije in drugih zagrebških znamenitosti. Popoldan poset central. pokopališča, kjer položimo vence na grob Stanku Vraza in ostalih »Ilircev«; takoj nato odhod v Šestine, kjer nas pozdravijo hrvatska seljačka pevka društva v divni narodni noši; tukaj se položi vence na grob Ante Starčevića. Nato po častimo še spomin genija Strossmajerja. Končno si ogledamo še Maksimir. Zvečer ob 8.40 uri povratek z brzovlakom. Vožnja bo polovična, najbrže bo dovoljen 50% popust tudi za poset opere, prenočišča so preskrbljena prav poceni. Celotni stroški ne bodo presegali 250 Din, za manj imovite zadostuje 200 Din. Prosi se za takojšnjo prijavo ali ustmeno ali pismeno s položajno zneska najmanj 100 Din. Umetniški izlet »Ljudska univerza« v Zagreb se pretvarja proti njeni volji v veliko, mnogo preveliko manifestacijo v čast gostom Slovencem in predvsem v čast ideji edinstvi, solidarnosti in jugoslovanskega bratstva. Na kolodvoru bodo udeležence sprejela zagrebška kulturna društva, v mestni palači pa jih namerava mestna občina pogostiti.

V petek 8. aprila predava urednik ing. Čelic iz Sarajeva o zelo interesantni temi: »Muslimanska žena«.

x Sliwinski pride! K naši včerajšnji notici glede velikega poljskega virtuozza Sliwinskega nam poroča Koncertni biro Glasbene Matice, da je ta občudovani pianist tudi za Maribor zasiguran. Mariborčani bodo imeli priliko se diviti njegovi izredni igri dne 12. aprila. Njegov nastop bo brezdvomno izzval pravo senzacijo med tukajšnji koncertno publiko. O umetniku bomo še poročali.

Sport

SK. Ilirija — SD. Rapid

Jutrašnji dan, se nudi ljubiteljem nogometnega sporta lep užitek. Proti drugemu najmočnejšemu klubu v Mariboru, ki je letos v pokalni tekmi že premagal okrognega prvaka, gostuje nogometni prvak Slovenije, odlični zastopnik jugoslovanskega sporta, SK Ilirija iz Ljubljane. »Rapid« si je izbral močnega nasprotnika, najbrže v zavesti, da rezultat zanj ne bo ugoden. Toda baš iz tega razloga pozdravljamo njegov korak. — Očividno je, da »Rapid« ne bo kos gostu. Toda igralcem se nudi s tem dober, težak trening, ki bo gotovo ugodno vplival pri poznejših tekmah, zlasti pa pri prvenstveni SD Rapid-SSK Maribor. — Razen tega pa se nudi tudi publiku, ki je že sita večnih lokalnih tekem, lepa sprememba. Ne dvomimo, da nam bo »Ilirija« predvedla lepo igro, dasiravno jo v temi oziru Mariborčani ne cenijo zelo, to pa gotovo iz zgolj partizanskih razlogov. Znano je, da mariborski klubi doslej v Ljubljani baš pri finalnih prvenstvenih tekmah, pa tudi pri prijateljskih, v katerih jim je bil nasprotnik vedno »Ilirija«, niso skoro še nikdar dosegli ugodnega rezultata. To se je pripisovalo tujemu terenu in surovi igri. O prvem razlogu ne dvomimo ravno, toda drugega moramo odločno zavrnilti. SK Ilirija ni na glasu, da bi surovo igrala in zato smo prepričani, da nam bo predvedla brezhibno fair igro. »Rapidu« želimo, da bo častno zastopal mariborski nogomet, ki ga gotovo ni podcenjevali. Tekmo, ki se prične ob 15. uri, sodi gosp. Nemec.

Predtekmo igra

SK. Ptuj — SK. Svoboda

Prvenstvena tekma med »Svobodo« in »Ptujem« se prične ob 14. uri. Sod. g. Radolič.

„Motorni vozači“

Naša mariborska zastopstva motorjev so se precej pomnožila, nastopile pa so tudi razne izpremembe. Omeniti moramo, da je zastopstvo BSA otvorilo les po izlozbo na Trgu svobode in ima tudi zastopstvo Ariel-motorjev. Prejšnji zastopnik DKW motorjev je preselil svoje zastopstvo na Aleksandrovo cesto v prostore kjer je bilo poprej »Indian«

zastopstvo in zastopstvo Omega-Jap (Jork) motorjev. »Indian« zastopnik ima svoje prostore sedaj na kralja Petra trgu. Letos so v Mariboru otvorila svoja zastopstva tudi tvrdke: Guome Rhone, Zündapp in Triumph.

Radio

Sovjetska Rusija in radio

Radioamaterstvo se je začelo v Rusiji spomladi leta 1924 in je bilo uzakonjeno meseca julija, kakor v naši državi. Ker so teritorialne razmere Rusije od Moskve do Vladivostoka in od Arhangelska do Batuma prevelike, je bilo nemogoče hipoma ustvariti več radioodajnih postaj. Ruski amaterji lahko poslušajo prav močno postaji v Moskvi in sicer postajo Komintern (8-10 kw) in postajo Popov (1 kw). V letu 1925 so se radioodajne postaje pomnožile, tako, da so začetkom leta 1926 bilo v obratu sledeče postaje: Moskva (25 kw), Leningrad (10 kw), dve postaji po 4 kw v Harkovu in Novo nikobojevskem, ter postaje po 2 kw in devet postaj po 1 kw. Večina teh radiopostaj deluje z uspehom in radiopostaj v dolžnih okroglih so z vsebino oddanega zadovoljni. Broadcasting se v Rusiji rapidno razširja in napreduje pod zaščito sovjetske vlade, ki postavlja na radio kot kulturni faktor veliko pozornosti.

V načrtu je še 75! oddajnih postaj po pol kw (500 wattow) do 4 kw oddajne energije, poleg velikih postaj T a š - kent (50 kw), Petropavlovsk (15 kw) in Baku (10 kw) nameravajo Rusi graditi 1.000 kw!! broadcasting oddajno postajo v okrožju Košiva-Satura, ki bi naj dosegla toliko, da bi se jo moglo v oddaljenosti 2000 km!! sprejemati s kristalnim delektorjem. Ta postaja bo edino sredstvo, da bo podučavala rusko prebivalstvo in združevalo ga s kulturnim delom. namreč v Rusiji je 80% kmetov, katerih omiki bo radio v veliki meri pripomogel.

□ **Charleston in radio.**

Pred nekaj tedni je znanj londonski plesalec Cassa ni imel predavanje o charlestonu v studiu radiopostaje 2LO v Londonu, kar ni nobena novost, ker so ameriške radiopostaje celo charleston-pouk vzele v svoj stalen program, kjer dobri plesalci ter plesalke dajejo navodila, kako se koraka etc. seveda jazz-godbe ne manjka. Praktični na so!

□ **Koliko stane radiostika.**

V radioslužbi za brezplačno oddeljenje slik (foto-radio) stane ena slika, ki jo hoče privatnik poslati iz Newyorka v Chicago 50 dolarjev (okoji 2800 Din) in slika Newyork-San Francisco 100 dolarjev (cca. 5500 Din).

□ **Prva portugalska radiopostaja.**

V Lizabonu bodo gradili oddajno postajo z manjšo energijo, ki bo služila samo za poročilom in Journalistiki.

Minister se je do tal priklonil, deklina se je še bolj zavila v svoj plašč, pop je začel moliti očenaš. Samo jaz sem ostal miren. Dejal sem:

— Zelo me veseli!

Smrt me je uljudno pozdravila in povabila, naj se ji pridružim.

— Kako ste ljubezniivi, — sem odgovoril.

— To je prvič, da govori človek z menoj tako neprisičeno. — se je nasmejala Smrt. In povabila me je, naj sedem k nji na konja. Priznati moram, da mi je bilo prvi hip tesno pri srečju, ko pa sem se spomnil, da sem že mrtev in da se mi torej hujšega ni treba bati, sem zlezal na konja.

Ko sem že sedel za njenim hrbtom, je Smrt nekaj zašepetala konju in od dirjali smo po zraku. Moji prejšnji sopotniki so nadaljevali pot v nebesa potni zavisti. S Smrtjo sva dirjala nad neklim mestom. Čudil sem se, da za naju ni bilo nikjer nobene ovjre. Videla sva tudi skozi zid. Dasi sva bila od mesta oddaljena najmanj tisoč kilometrov, sem videl vse, kakor da sem v mestu.

Smrt je spregovorila:

— Zdaj se ni treba ničemur čuditi. Vaše mrtvo stanje vam daje lastnosti, ki jih poprej niste imeli.

Bila sva nad neko bajto. Na siromašni postelji je ležal zelo blede mož. Ob postelji je klečala žena, še bledejša kot mož. V roki je držala prižgano svečo. Mož v postelji je zbral še enkrat svoje sile, potem se je umiril in žena je postavila svečo na tla ter si začela puhati lase.

Ozrl sem se na Smrt.

— Umrl? — sem vprašal tih.

— Da!

Molčal sem, toda poznati se mi je moralo začudenje, kajti Smrt je dejala:

— Vi torej mislite, da sem kruta — pa se temeljito motite. Jaz nisem kruta, pač pa je kruto življenje. Kruto je, ker ustvarja revne in bogate, srečne in nesrečne... Poglejte tja na ulico... Vidite množico, ki se je zbrala pri truplju? Neki mladenič si je pognal kroglo v glavo. A veste zakaj? Zavoljo ženske.

Smrt je za hip umolknila. Potem je nadaljevala.

— Jaz ga nisem ubila, življenje ga je ubilo. Ozrite se okrog sebe. Vidite ono palačo? Kaj vidite v nji?

— Neke stare ljudi.

— In kaj še?

— Deco... A tam dalje vidim dva zaljubljenca. Dekle objema in poljublja mladeniča.

— Da. Toda vi ne veste, da kliče ta čas, ko ženska ljubi tega moža, drugi mož zavoljo iste ženske mene? In to je baš mladenič, ki se je prav kar ustrelil. Kaj sem zakrivila jaz? Vzela sem življenje človeku, ki ga mi hotel. V neki krasni vili sem vzela življenje dekletu, ki je poznala v življenju samo bogastvo. Težilo jo je in jaz sem ji samo olajšala breme. Pa recite, sem li jaz večji zločinec ali življenje?

Vedno delam samo dobro tistim, ki jih odnašam na oni svet. Med živimi imam mnogo dolžnikov. Ali vidite oni knežji grad v parku, kjer butajo ob obalo morskimi valovi?

— Vidim.

— Njegov lastnik ni imel sebi enakega na svetu. Ostal je bogatin tudi med vojno. Ko sem uničila milijone mladih življenj. Ta mož je dobavljal vojaštvu čevlje, ki so imeli namesto podplata papir. Tako je postal milijonar. Hvalen mi mora biti, kajti ako bi ne bila pogubila toliko ljudi, bi ne zaslužil toliko

denarja. A vidite množico, ki se vali iz tovarne?

— Da.

— To so delavci, zaposleni v tovarni, kjer se izdelujejo lekarstva. A veste, zakaj se ljudje lečijo? Zato, da morem jaz živeti. Zavoljo mene stoji to ogromno poslopje. To je klinika, kjer izdelujejo zdravilke. Tudi zavoljo mene.

Čakal sem, kaj bo sledilo. Toda Smrt je naglo spremenila ton svojega govora.

— Hitiva dalje, pokramljava lahko tudi drugje. Všeč ste mi, kajti tudi vi niste cenili življenja. Zato ste mi dejali, ko sva se srečala: To me pa res zelo veseli.

Dovolite mi še eno vprašanje. Ali ste živeli na svetu skromno?

— Da, a čemu vprašujete?

— Kar tako. Hitiva dalje!

Izpodbodla je konja in oddirjala sva dalje.

Dospela sva do ogromnih vrat iz marmorja in zlata. Pred njimi je stal star vratar.

— Pozdravljen! je spregovorila smrt.

— Pozdravljena! Kako si opravila svoj posel?

— Tako, tako. Privedla sem ti siromaka, ki si je zaslužil nebesa.

In smrt me je spustila s konja in skočila tudi sama na tla. Stopila je k vratarju in mu nekaj zašepetala. Razumel sem samo tole:

— Mož je bil državni uradnik in povrlu še oženjen.

— Za nebesa je to premalo. Zadostuje mu vice.

— Toda živel je čoma in skromno.

Vratarjev obraz je postal zelo resen.

Ozrl se je name, rekoč:

— Ako je stvar taka, vam tako preiskrbim mesto v nebesih.

Iz življenja in sveta

Pisma iz Maroka

V decembru leta 1926 je naša redakcija prejela dopis iz Maroka. Pisal ga je popolnoma tuj človek — težka roka, ki ni bila vajena pisanju.

Takoj v uvodnih stavkih je pisec pojasnil kje je in kaj je. Vojak v francoski tujski legiji na pustih afriških tleh, orožnik najprimitivnejših človeških pravic in prepuščen na milost in nemilost usodi, ki tujcu ni nikdar naklonjena. V nadaljevanju je slovenski legionar, tako pravijo Francozi ljudem, ki jih pošiljajo mesto v prisilne delavnice na bojišča v kolonije, opisal trnjevo pot do Maroka in kos svojega življenja v večni nevarnosti Abdel Krimovega maščevanja.

Brezposelnost in kopa otrok v hiši, šestokrat prišli starejšega člana v rodbini, da odrine od doma z najmenom, da si sam najde kruha.

Približno podobni nagibi so vodili tri slovenske fante v tujino — v Francijo iskati dela in zaslužka. Na francoskih tleh, kjer niso razumeli niti jezika, niti poznali šeg in navad naroda, so francoski agentje, ki zbirajo ljudi za tujske legije, kaj hitro uganili njih neugoden položaj in jih pod pretvezo sigurnega zaposljalstva spravili v Marceillo na parnik. Od tam so jih prepeljali v severno Afriko, kjer jih je čakala pisana uniforma francoskih kolonijalnih čet. Protesti niso zalegli. Pod nos so jim pomoleli podpisane reverz s katerim so se nevede obvezali da bodo služili pet let v francoski vojski.

Pismo je bilo izraz globokega obupa in neizmernega domotožja. Ob zaključku pa je vojak drzne in neizprosne tujske legije, ki širijo strah in grozo kjerkoli se nasele, nežno in mehko zaprosil za pomoč.

Kmalu zatem je odšel naš odgovor na naslov: Rudolf Žlindra legionar, M.le 9043, 3. Etranger, 1. bat, 3. komp. poste Beni Abdala, postal 406 par Taza, Marok.

V januarju smo prejeli odgovor, ki je bil poln hvalečnosti in otroške čuvstvenosti, vendar nič manj obupen kakor prvo pismo.

Slovenski fantje so z ostalo mednarodno mešanico prišli za Veliko noč v Fez, kjer niso dobili niti hrane ter naslednjega dne odmirali proti Abdelkrimovim četam, ne da bi prišlo do spopada. Obupne razmere v stoltnji pa so veliko legionarjev pripravile do tega, da so pobegnili k sovražniku. Po težkih bojih se je četa vrnila v varnejše predele, kjer se je soudeleževala pri zidanju velike trdnjave. Dan za dnem so sestradani in do kosti utrujeni vojaki morali prenašati težko kamenje. Grozljive in bič so jih preganjale kakor v časih odvratne sužnosti. Vojak prostak nima nikakih pravic in se niti ne sme pritoževati.

V tretjem pismu, ki je prispelo skoraj dva meseca kasneje in sicer je z zračno pošto rabilo samo tri dni, (sicer 20) opisujejo naši legionarji, nadaljni razvoj dogodkov in ponavljajo trško pesem modernega suženjstva.

»Seveda, sedaj si nihče ne more pomagati, ko so nas oslepili in nam ukradli pet let dragocene mladeniške dobe. Težko verjetno je, da bomo sploh prestali ta dolga leta in se vrnil v zaželjeno domovino.«

Ob zaključku pozdravlja Rude iz Maroka, tako smo ga krstili že po prejemu prvega pisma iskreno vse Slovence, ki jim je dobro in ki ne trpe pomanjkanja.

Tudi na tretje pismo smo mu odgovorili in upamo, da bo v kratkem prispel prijetnejši odgovor, ki ga bomo, ako bo vseboval odgovore na stavljena vprašanja, radi zanimivosti dogodivščin našega rojaka, priobčili.

Praded protekcionizma

Imenoval se je Colbert. Bil je sin trgovca. Danes ga zopet najdemo v sijajni družbi znamenitih mož, katerih imena in spomini so zbrani v Narodni knjižnici v Parizu v skupni izložbi pod imenom »Exposition du Siècle de Louis XIV.«

Stoletje Louisa XIV. Ekstremi moči in sile.

Umetnost! Bojna slava! Preganjanje, lakota! Vse to bujajo iz davnine v spomin stari spomeniki. Dalje vidimo zemljevide in načrte, ki predstavljajo gospodarsko ekspanzijo Francije, — delo Colberta.

Colbertu se je dopadla trgovina. Ze kot mlad finančni uradnik se je udeleževal marsikaterih spekulacij. Predvsem s trgovino z jabolkami, ki jih je vsako leto poslal njegov prijatelj Boisneau iz Portugalske kardinalu Mazariinu, ki jih je podaril kraljici. Ostanek pa sta prodala prijatelja skupaj.

Ljubezen do trgovine je prešla od zasebnika na generala in čudno je, ako opazujemo, kako je »špekuliral« Colbert po vsem svetu, pa bodi to v Novi Fundlandiji ali pa v Indiji.

Ako prelistamo znamenito zbirko Narodne knjižnice v Parizu, samo zbirko dokumentov pod naslovom »Mélange Colbert«, zadostuje, da si lahko živo predočimo, kako je finančni uradnik večkrat bral pisma, v katerih ga je Bibaud nagovarjal za sodelovanje pri ustanovitvi Compagnie des Indes Occidentales, tega sijajnega podjetja, s katerim bi se moglo takoj pričeti, ako bo kralj prispeval milijone funtov.

Francija pa bo postala velika tvrdka, katere eksponent bi bil Colbert.

Da bi manje riskiral in da bi povečal ugodnosti, je ustanovil francoske carine. Spisal je carinski zakonik l. 1664 in 1667. V sestavi zakonov iz l. 1667 vlada duh protekcionizma, v zakoniku, ki naj bi služili v podporo domači industriji v boju proti tujim kapitalom. Zakoni so bili naperjeni v glavnem proti Holandski in proti holandski trgovski mornarici.

Ako primerjamo te prve poskuse z najnovejšimi tarifnimi postavkami, si lahko jasno predočimo zgodovinski razvoj carine. V primeri z novimi, se zde stare številke, kakor da bi bile prišle z onega sveta.

Colbertovi zakoni so prvi začetek industrijske civilizacije.

Kakor hitro je bil protekcionizem vpeljan, se je trgovina hitro razvijala. V početku so bili zakoni enostavni. — Kmalu pa zahtevajo novi interesi večje pravice in obenem omejitve dovoljene ga in prepovedanega.

Tako je nastala prva carinska vojna. Izbruhnila je med Francijo in Anglijo.

Stoletja je moralo preteči, predno je leta 1786. prišlo do sporazuma...

Po charlestonu — „hibi džibi“

Konkurenca črnega in rdečega plemena.

Mlad gospodič pleše z gospodično, o kateri se ne more trdit, da je aristokratinja, no niti mogoče »boljša dama«, pa vendar jo elegantni Parižan imenuje »damo iz družva«. Ako bi ona to zares bila ne bi prišla v bar...

Na plesu ne poznaš narodnosti. Nemec navdušeno »brca« z malo Parižanko. Narodna pripadnost ju ne združuje, temveč ples in ravno pojemajoči vsega mogočnji charleston.

Charleston je muhast. On ne trpi sentimentalnosti. Charleston zahteva temperamenta, živahnosti. Njegov motto je: Vse, ali pa nič! In vse nežne misli se razblinjajo.

Mi, ki plešemo charleston, smo žive priče zamorske zmage nad Evropo! Niti sto let ni minilo, odkar je Lincoln osvobodil črnca in že je zmagal nad svetom. On ukazuje potom charlestona belemu človeku, potom charlestona je zmogovalec Evrope. Obsedeni od peklenske ekstaze, beli sužnji ne razumejo več smisla zamorčeve zapovedi. Samo charleston. In nič več! Samo charleston!

Pa vendar tudi on ne živi večno. — Charleston je izčrpan do absurdnosti. Belci v Ameriki ga nočejo več. Črnici se ga odrekajo.

Charleston je bil prisiljen na strateški umik. Pragzdovni charleston je rodil slabega sinka »black botoma«. Z njim si bo podaljšal ponorelo življenje. V »black botomu« so sledovi ekstaze, ki se izraža v deformiranju vseh leg telesa. To je poskus, da se ustvari higijenski charleston, da se norost sistemizira. — Poskus, da se ustvari nekaj polovičnega, srednjega

Toda tudi »black botom« umira. V Dančingu se pojavlja nov demon. Škuša se, da se še bolj izrazi instinkt nog. Brez ozira na moralo, estetiko in — ortopedijo!

Najnovejši pojav je indijanski ples »hibi džibi«. To je najnovejši fenomen, ki je prišel iz Kolorada, kjer so mu postala ša že prevroča, ker je postal ne-
podoben. Hibi džibi je do nedavnega ple-

salo samo indijansko plemo Osagov. — Hibi džibi je bil nabožni ples, ki so ga plesali pri žrtvovanju človeka...

Hibi džibi je torej modni ples. Kulturni ljudje se ga bodo naučili in največja čast za človeka bo, ako bo brezhibno znal oponašati staro, nekulturno plemo, kako je z veseljem skakalo, ob pričakovanju na človeško pečenko...

Dokaz sličnosti

Mladi pariški slikar je narisal karikaturo znane igralk Mistinguetteve in šel v »Casino de Paris«, da ji pokaže svojo umetnost.

— Počakajte, mu je rekla sobarica, milostljiva bo pogledala vašo sliko in vam odgovorila.

Sobarica se je kmalu vrnila in povabila slikarja v sobo, češ:

— »Miss vas želi spoznati!«

Ves srečen in zardel od zadovoljstva, je stopil slikar v budoar umetnice. Razburjena Mistinguette pa mu je pokazala duri in zakričala:

— »Ven! In da vas nikdar več ne vidim v svoji bližini!«

Ker slikar ni mogel takoj razumeti, za kaj gre, ga je Mistinguette pahnila z nogo... skozi vrata.

— Ko je slikar prišel iz sobe na stopnišče, je šele utegnil zamrmrati:

— »Zdi se mi, da je karikaturna v resnici zelo podobna originalu!«

Prijateljska pomoč

Dva znana angleška pisatelja sta se peljala po železnici. Vlak je pihal skozi lepe kraje in eden pa, ki je zelo ljubil lepoto narave, je vzkliknil:

— Deset funtov bi dal, ako bi mogel vsaj nekaj minut gledati to lepoto.

Njegov prijatelj ni odgovoril ničesar, temveč je hladnokrvno potegnil za zasilno zavoro. Vlak se je hitro ustavil, sprevodniki so begali iz voza v voz. Končno so iztaknili krivca in prijatelj naravnih krasot, ki je zares imel priliko nekaj minut gledati divne kraje, je moral plačati globo, ki je znašala točno — deset funtov!

24 ur v želodcu kita

Skeptiki so že davno podvomili o resničnosti one svetopisemske pripovedke o proroku Joni, ki je tri dni sredno preživel v želodcu kita. Toda skeptiki se sedaj lahko obnesejo vseh dvomov in predsodkov. Neki angleški pisatelj je izdal knjigo, v kateri pripoveduje o dogodivščinah mornarja Jamesa Bartleya na brodu »Zvezda z Vzhoda«, ki je bil na lovu na kite. Mornarja je marca meseca l. 1891. požrl kit. Bartley je preživel v kitovem želodcu 24 ur in ko je bil kit končno ubit in razparan, so našli v njegovem želodcu mornarja živega, toda v globoki nezavesti. Želodčni sokovi kita so že reagirali na njegovo kožo na licih, vratu in rokah. Ko se je opomogel, je Bartley izjavil, da želodec kita ni ravno preveč neugoden in neprilichen, samo da je v njem strašno vroče. Ko ga je kit požrl, se je mornar silno prestrašil, ker ni vedel, kaj se bo z njim zgodilo. Kdor verjame, naj verjame, če pa noče naj pustiti... pravi nek slovenski pogovor.

Deset toaletnih zapovedi

Neki pariški modni slikar je napisal sledeče modne zapovedi, ki bi si jih naj vsaka dama naučila na pamet in jih vedno in povsod upoštevala.

1. Bodi originalna in nikdar ne posnemaj svojih prijateljic.
2. Ne nosi pregizdavih toalet.
3. Boljše je imeti eno ali dve toaleti, ki se skladate s klobukom, nogavicami, čevlji in torbico, kakor pa polno skrinjo toalet, ki jim manjkajo »detalji«, brez katerih moderna dama ne more biti.
4. Ne veruj, da silahko lepa in vitka brez muke in razmišljanja.
5. Ne bodi originalna radi originalnosti.
6. Ne nosi preveč nakita.
7. Pazi, da ima toaleta samo dve barvi.
8. Bodi enostavna.
9. Ne zabi, da se oblačiš za one, ki nimajo okusa, ne pa za one, ki nimajo okusa in ki se jim dopade le kričeva obleka.
10. Oblači se vedno po lastnem okusu.

Ruski častniki v kanton-ski armadi

M. Arcibašev:

Nevidni prsti

»V moji mladosti, je pripovedoval star državni pravdnik, sem moral, predno sem postal substitut državnega pravdnika, opravljati posel preiskovalnega sodnika.

Nekega dne sta bili umorjeni neka ženska in štirinajstletna deklica. Bil je umor redke brutalnosti.

Sredi noči smo prišli na lice mesta. Ne vem, zakaj se mi je zdelo čudno, da prihajajo sodne oblasti vedno ponoči. Prišli smo torej in zaslišali vse priče ter si napravili sliko položaja. Kmetijska hiša, ki je bila kraj strašnega dejanja, je stala sredi travnika. Kakor smo pozneje dognali, sta obe ženski skrivoma prodajali žganje. Vrtar je stal pri hiši na straži, in se tresel od straha. Temno je bilo kot v kozjem rogu. Vstopili smo.

Hiša je bila navadna. Strop nizek, v kotu so visele svete podobe. Na mizi, v košarici, kruh. Gorela je sveča, z miglajočim plamenom, ker so bila vrata odprta, šipe pa razbite.

Sredi sobe je ležala debela ženska, katere srajca je bila raztrgana, tako da se je videlo z rjavimi lisami pokrito telo. Njena glava je bila odrezana in je vendar izgledala, kakor da nekoga gleda. Jasno je bilo, da je morilec, ki je bil — kakor smo kasneje zvedeli — slaboten možiček, našel pri tem ženskem velikemu hud odpor in da je divjal boj, predno se mu je posrečilo, vreči jo na tla, položiti ji nogo na hrbet in od nje zahtevati pod grožnjami, da pove, kje je skrit denar. Brez dvoma ni hotela povedati in on jo je prijel za lase in ji skušal prerezati vrat. Vrat je bil tako debel in masten, da se mu ni posrečilo z enim vrezom in je moral večkrat nastaviti nož. Spodrsnilo mu je, urezal je žensko na ramah in kri je brizgnila do stropa. Še-le ko je ženska omagala, se je morilec posrečilo, glavo popolnoma ločiti od trupla. Po načinu, kako je rezal, se sklepa, da je morala glava živeti do poslednjega trenutka. Ženska je tako glasno vpila, da so jo slišali po vsej vasi. — Ljudje so pripovedovali, da so glasovi polagoma prešli v jok in strok.

Kmetje iz strahu niso prihiteli na pomoč, ker so se takrat potepale po deželi oborožene ciganske tolpe. In bolj bo jazljivega ljudstva kakor so ruski kmetje, ni na vsem svetu.

Ko je bila ženska umorjena, je nastvor šel k podstrešnim stopnicam. Tam sta se tiščala oba otroka, štirinajstletna deklica in sedemletni sinček. Tuka je prevzela moža slast po krvi. Skrajja je mislil deklico ubiti, da ga pozneje ne bi mogla ovaditi in jo začel vleči po stopnicah. Dekle se je branilo kolikor se je moglo. V dvoboju pa se je dekletu strgala obleka in srajca. In ko je morilec videl žensko golo, je postal zverina. Tik pred tem je presedel šest mesecev v ječi, kjer ni videl nobene ženske. Bog ve, v kakšnem položaju je pustil truplo male deklice. V trebuhu je imela tri velike luknje, vrat prerezan in morilec se je s krvjo žrtve tako pomazal, da so se poznali sledovi na stenah, tleh, vratih, da celo veznih vratih.

»Strašno,« je rekel nekdo od komisije.

Še strašneje pa je bilo, da je mali bratec deklice, skrit za pečjo gledal strašno klanje. Morilec je hotel tudi nje ga ubiti vendar pa je najbrže, sit krvi obeh žrtev, zgubil pogum. Prijel je otroka že za roke in dvignil nož, ko je začelo dekle mlo prositi.

»Striček,« je vzkliknil dečko, »ljubi striček, ne stori mi ničesar« in poljuboval roke morilca, ki mu je ravnokar umoril mater in sestro, tako da je bil njegov obraz okrvavljen od krvi njegovih najbližjih. Jokaje in poljubovaje roke tako kakor da bi bile očetove, ki ga je hotel kaznovati, se mu je posrečilo rešiti življenje.

Na podlagi otrokovih izpovedb je bil morilec prijet.

Ko smo dečka pozneje ponovno zasliševali, smo jasno videli, kakšne sledove je tragadija zapustila na njem. Fant se je osušil kakor žveplenka, njegove oči so bile velike, polne strahu ter neprestano blodile na vse strani in njegov jeziki je skakal iz ust kakor žaba. Strašen je bil pogled nanj in vzbujal obenem sočutje in grozo. Boljše bi bilo, da bi tudi on bil ubit. Ni bil več človeško bitje, komaj še senca. Še hušje pa je bilo, da smo mu morali pri zasliševanju raztrgati dušo, ker je moral še enkrat doživeti strašno dogodke, da se pride morilec na sled. Fantiček je bil edina priča in obstojal je upravičen sum, da je morilec iz vasi in da ga bo fant spoznal.

Ponavljam vam izpovedbo dečka:

»Ko je materi odrezal glavo, jo je vrigel proč, toda materino truplo se je premikalo še na vseh štirih, kakor da bi krota skakala naokrog. Poln groze sem se zatekel za peč in videl, kako je planil na sestro in jo vrigel na tla. Sestra je

kričala, on pa je vpil: »Molči, umorim te!« in ji začel suvati nož v telo. Tutil sem in tolkel z glavo ob zid.

Ko je otrok končal, je začel vpiti in tekati v krogu. Komaj smo ga ustavili, on pa je upil še naprej in poljuboval ter grizel naše roke.

Tri mesece pozneje sem bil imenovan za državnopravdniskega substituta in moral sem slučajno prisostvovati usmrčenju zločinca. Nočem popisovati, kako je učinkovalo name, ko sem zvedel, da moram ravno jaz prisostvovati izvršitvi. Zgrozil sem se. Že tri dni poprej me je tlačila mora strašnih domišljanj.

Popolnoma sem pozabil, kaj je bil ta človek, kaj je storil in zakaj je bil obsojen. Vedel sem le, da so hoteli oropati človeku življenje in da moram temu prisostvovati.

Bila je še noč, ko sem prišel z drugimi osebami, ki morajo po zakonu prisostvovati usmrtni, v zapor. Ne vem zakaj, toda vsi smo menili, da mora obsojenec spati. Mogoče smo si po čitvih iz romanov domišljevali, da vsi obsojenci svojo zadnjo noč mirno prespe.

Toda kako naj bi spal, ako sem se celo jaz v pretekli noči ves prepoten v enomer prebujal?

Seveda nihče ni vedel natančno, kaj je obsojenec v resnici delal in v čem jih je izgledal, kakor da gre za njihovo življenje. Najbolj zmeden je bil ključar. Nikogar ni pustil v ozko vežo med celicami, samo straža je stala tamkaj, vojak nensa-polka.

Od različnih doimov, ki se priključujejo na ta dogodek, se je najbolj ohranil v mojem spominu nastop ključarja, ki je stokaje kakor stara ženska gledal na uro. Potem je pustil mimo krvnika. Tega sem si predstavljal v vseh mogočih postavah, samo ne v njegovi resnični. Mislite si operetno figuro v črnem

dominu, z črnimi rokavicami, pred licem krinka, skozi katero so gledale rdečkaste oči. Izpod maske je gledala kratka siva brada. Mislil bi, da je mož gimnazijski profesor. Z lahkim korakom je šel mimo nas in pozdravil. Vse se je balo, da nam bo dal roko, s katero je moral namiliti vrv in zategniti zanjko.

Posrečilo se je, utajiti dan usmrtnitve in zato je vse spalo v jetnišnici. Molč je bil grozen. Prepričani smo bili, da bi se jetniki — ako bi nas slišali — vzdignili in zbrali pri linicah, da bi nas zasramovali in opljuvali.

Na hodniku, kjer se je nahajala celica zločinca, smo ugledali nekaj nepričakovanega. Zgledali smo obsojenčovo glavo, iz ozke line na vratih je molela, oči vidno s silo stisnjena skozi, mrtva, voščena, nepremična glava. Oči so neprestano krožile naokoli, kakor da bi hotele požreti vso okolico. Nato so se ustavile na nas in zdelo se je, da hočejo stopiti iz votlin. Ustavili smo se in trepetali kakor čreda ovac. Stal sem v bližini, tako blizu, da me je pogled tako pretresel, da sem pozneje dobil histeričen napad, ki me je za dva meseca navezal na postelji. Stražnik je pripovedoval, da se je glava prikazala takoj po solnčnem zahodu in vso noč je ni bilo mogoče spraviti stran, niti z grožnjo, da bo stražnik sunil z bajonetom. Obsojenec je torej vso noč gledal ven in radovedno gledal, kar se je videlo: pojemajoča svetiljka in vojak s puško. Zadnje, kar je videl v svojem življenju.

Ali se je spominjal na svoje žrtve? Ali je mislil, da je zaslužil kazen? Gotovo bi jih, še enkrat v enakem položaju, ponovno umoril.

Ko so ga peljali je bil popolnoma miren. Na kamenju smo slišali odmev njegovih lahkih korakov. Ko so mu polagali vrv okoli vratu, je samo mrmral: »Hi-

treje! Hitreje! Hitreje!« Besedo so nje gova usta izgovarjala vedno hitreje, tako dolgo, dokler ni zamrla v nerazumljivem mrmranju.

Ko so ga sneli raz vešal, smo nena doma opazili, da so njegov lasje osiveli. Tako strašen je moral biti njegov strah pred smrtjo, ko je zadaj na vratu začutil nevidne prste krvnika, ki so mu polagali zanjko krog vratu.

Kino

KINO „APOLO“

predvaja od četrтка, dne 31. marca do vključno nedelje 3. aprila velikansko vojaško komedijo

»MANEVER LJUBEZNI«

V glavni vlogi: Harry Liedtke, Olga Čehova, Hans Junkermann in Rada Roda.

„GRAJSKI KINO“

predvaja od četrтка 31. marca do nedelje 3. aprila

»OKLOPNI OBOK«

Velikanska pustolovna, senzacionalna detektivska drama v 8. napetih činih.

KINO „UNION“ (preje Bioskop)

predvaja v petek 1. do ponedeljka 4. aprila 1927.

»UKROČENI MARKIZ«

Kolosalni velefilm. Velika imena — velik uspeh! Krasni igralci — sijajna igra! Razkošno opremljeni salonski velefilm ljubavi in strasti, močnega tiranstva in ženske emancipacije. Prekrasni naravni posnetki! Sijajna režija!

Radi selitve imam na prodaj: 1 spalnico novo, pisalno mizo omaro za knjige, stof in več drugih reči. Vpraša se Tomšičeva ulica 6. 560

Prodajalka mešane stroke išče službo. Cenj ponudbe na upravo pod »Zanesljiva«. 562

Predaja ali zamenjava. Nova hiša s sprederijo, gostilno in posestvom. Din 100 000.—, potrebno Din 50 000.—. **Kmet-ske posestve** pribl. 5 orolov, Din 12.000.—. **Tovorni avto** dober, se prodaja ali zamenja za živino ali detelne pridelke. Pisarna »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica 28. 555

Dva gospoda se sprejemata na hrano in stanovanje. Gledališka ulica 2, prillije levo. 556

Učerca poštenih starišev, sprejem za večjo trgovino na deželi, hrana in stauovanje v hiši. Prednost ima o oni z meščansko šolo. Nastop takoj. Naslov v upravi lista. 539

Iščemo agilne in zane lije **Zastopnike**, predvsem trgovec, govske potnike, ki so dobro vpeljani, v svrhu prodaje državnih srečk. Resne ponudbe pod šifro: »Siguren dohodek« na upravo lista. 349

Dekle, staro 26—30 let, zdravo, spretno, pošteno ki na kuhati in opravljati vsa hišna dela se sprejme. Domicelj Prešernova ul. 34. 552

Dijak išče stanovanje pri boljši družini. Naslov v upravi. 554

Reklamna prodaja

Po čudovito nizkih cenah prodaja naš oddelek na veliko sledeče sukno za obleke in plašče v detajlni prodaji in sicer po cenah za odjem na veliko:

- Puplin sukne iz volne . . . od Din 50.— napraj
 - ševljote » 40.— »
 - kamgarne » 75.— »
 - ripse » 100.— »
 - pepita najmodernejši . . . » 90.— »
 - sukna za plašče, angleška . . » 100.— »
 - sukna za plašče, glatka . . . » 90.— »
- In še druge najrazličnejše manufakturno in modno blago.

Dolček & Marini
manufakturna trgovina
Maribor, Gosposka ulica 27
559

Radi prezidave

se prodaja modno in galanterijsko blago po zelo znižanih cenah in še z **5% popusta** 548
Samo 14 dni pil Samo 14 dni
Jakob Lah - Maribor - Glavni trg 2

Francoska linija (French Line), Cie. Gle. Transatlantique.

Havre-Newyork samo 5½ dni čez morje, dobra hrana in pijača brezplačno. Cie. Chargeurs Réunis, Sud-Atlantique, Transports Maritimes. Za severno in južno Ameriko z ekspress parniki, kateri vozijo vsak teden iz Havre, Bordeaux in Marsillje v Argentino, Uruguay, Chile, Australijo in Kanado.

Tozadevna pojasnila daje brezplačno zastopnik

IVAN KRAKER, LJUBLJANA
KOLODVORSKA ULICA 35. 45

Razglas.

V konkurznem skladu »Pri Amerikancu« v Celju se proda iz proste roke, najboljšemu ponudniku vsa zaloga izdelanih oblek, odej, raznega manufakturnega blaga, ostankov, raznega perila in krojaških potrebščin z opremo prodajalne, delavnice itd.

Ponudbe naj se stavijo konkurznemu upravniku najpozneje do 10. aprila 1927. ki daje tudi vsa potrebna pojasnila med uradnimi urami dnevno od 3.—6. ure popoldne. Sodna cenilna vrednost je ugotovljena z zneskom Din 166.342.31

Dr. Karol Laznik,
530 odvetnik v Celju in upravnik konk. sklada.

Preselitev.

Stavbeno podjetje **Accetto in drugovi**, družba z o. z. se je preselilo iz Frančiškanske ulice v nove lastne prostore **Koroščeva ulica**, nasproti hišne šte. 22. 528

Priporoča se

delikatesna trgovina
Aleksandrova cesta 31

v bližini glavnega kolodvora. — Velika izbira vedno svežega delikatesnega blaga ter vedno svežega peciva od prvovrstne tvornice V. Bizjak in drug. Rogaška Slatina. Na drobno in debelo po originalnih tvorniških cenah! — Istotako se priporoča

zajtrkovalnica in vinarna
s pristnimi domačimi in dalmatinskimi vini ter prvovrstnim odprtim pivom iz Maribora Z odličnim spoštovanjem

Franc Kurinčič, Maribor
558

Ako potrebujete čevlje
si gotovo stavite vprašanje:
Kam naj grem?
Ako jih še nimate, poskusite enkrat najboljšo znamko
KARO 536
Maribor - Koroška cesta št. 19

Krajni šolski svet Studenci pri Mariboru razpisuje tem potom

večja zidarska popravila
katera se bodo izvršila meseca julija pri deški osnovni šoli v Studencih.
Pojasnila daje upravitelj deške šole vsak dan od 11.—13. ure.
Rok za ponudbe do 15. aprila 1927. 549

Naznanjam vsestransko, da sem v Mariboru, Glavni trg št. 12 odprl konces. inform. pisarno za vse

vojaške zadeve

Vsak vojaški obvezanec dobi tu natančna pojasnila in izdelovale se bodo vse vloge proti zmerni odškodnini. Pri pismenih vprašanjih je priložiti znamko in 30 Din kot honorar. Izčrpen odgovor sledi takoj.

Anton Novak
kapetan v pok. 505